

Матеріали для виготовлення спідниці

Основні текстильні матеріали для спідниць можуть бути натуральні або хімічні в залежності від сезонного призначення спідниці, моделі і конструкції.

Натуральні тканини (бавовняні, лляні, шовкові) мають позитивні якості і переваги, вони антиалергічні, антисептичні, гігроскопічні. Одяг, виготовлений з тканин натурального походження, добре пропускає повітря (повітропроникність), легкий та комфортний.

Літні спідниці виготовляють з натуральних бавовняних, лляних, шовкових тканин або штучних і синтетичних тканин.

Бавовняні тканини можуть бути з бавовняної пряжі; змішані з бавовняної пряжі в поєднанні з іншими видами волокон; з бавовняної пряжі в комбінації з іншими видами ниток. Тканини виробляються полотняним, саржевим переплетеннями, за способом обробки - гладкофарбовані, набивні, пістрявоткані. Більша частина бавовняних тканин виробляється із застосуванням хімічних волокон – віскозного, лавсану (25,33,45 %). Віскозні волокна забезпечують бавовняним тканинам м'якість, шовковистість, підвищену драпірувальність, високі гігієнічні властивості, але дещо знижують їх стійкість до прання. Бавовняні тканини з лавсановими волокнами менше зминаються та збігаються

Лляні тканини виробляють з льону в поєднанні з іншими волокнами, що покращує їх споживчі властивості та зовнішній вид. Здебільшого лляні тканини виготовляють полотняним переплетенням, а також саржевим, дрібновізерунчастим, складним переплетеннями. За обробкою лляні тканини можуть бути суровими, білими, гладкофарбованими. Лляній тканині більше п'яти тисяч років. Льон використовували ще у Єгипті, до Епохи фараонів. У всі часи лляне полотно відносилось до матеріалів класу «люкс» та стояло в один ряд з шовком. Льон має ряд унікальних переваг. Волокна льону містять кремнезем, який стримує ріст бактерій. Тож лляна тканина антисептична – на ній гинуть грибки та мікроби, під лляними пов'язками швидше загоюються

рани. Ляна тканина гігроскопічна, нейтралізує запахи та регулює теплообмін. Ляне полотно дуже міцне і довговічне. Недоліком тканин з натурального льону є сильна змиральність та відносно висока вартість.

Тканини з натурального шовку виготовляються з шовку-сирцю полотняним переплетенням, мають приємний блиск. Шовкові тканини виробляють із ниток натурального шовку разом зі штучними (віскозними, ацетатними та триацетатними) або синтетичними (капроновими, лавсановими) нитками, а також зі змішаної бавовняної та віскозної пряжі. За видом обробки ці тканини можуть бути вибіленими, гладкофарбованими, вибивними, пістрявотканими, за фактурою поверхні – креповими, гладкими, жакардовими та ворсовими.

Тканини для літніх спідниць

Маркізет – легка, тонка, прозора бавовняна або шовкова тканина полотняного переплетення, набивна, біла або гладкофарбована.

Поплін – двостороння тканина з тонкими нитками основи та товстими піткання, завдяки полотняному переплетенню виходить з ефектом «рубчика». Виробляється тканина з чистої бавовни або змішаної пряжі.

Штапель – м'яка, легка, шовковиста тканина з бавовняної і віскозної пряжі (50% на 50%), паро- та повітропроникна, гігроскопічна, гіпоалергенна, приємна прохолодна на дотик, не вигорає на сонці.

Котон-стрейч, котон-меморі – тканини саржевого переплетення з бавовняної пряжі і синтетичних волокон еластан, лайкра, спандекс, які додають бавовняній тканині нетипову еластичність.

Ляна тканина – виготовляється з лляної пряжі полотняним переплетенням.

Атлас – щільна блискуча шовкова тканина атласного переплетення виробляється з натурального шовку та з синтетичних волокон з полієфіру, нейлону, зі штучних волокон – ацетату, віскози та натуральної бавовни.

Креп-сатин – шовкова тканина з характерним блиском дрібновізерунчастого переплетення. За зовнішнім виглядом більш усього нагадує атлас: лицьова сторона – блискуча, гладка; виворітна сторона – матова, зерниста.

Крепдешин – шовкова тканина полотняного переплетення, яка виробляється з використанням крепових ниток у пітканні і шовку-сирцю в основі. Щільна тканина, набивна або гладкофарбована.

Тафта – щільна тканина з глянцеvim блиском, жорстка. За волокнистим складом буває з натурального шовку, бавовни, віскози, поліестеру. За

кольором тканина гладкофарбована, шантаж – тканина переливається і має під різними кутами різноманітні відтінки. По фактурі може бути гладка, жата, набивна.

Демісезонні спідниці виготовляють з вовняних, напіввовняних, шовкових тканин, трикотажних полотен.

Вовняні тканини виробляють здебільшого з овечої (тонкої, напівтонкої) вовни. Застосовують також відновлену вовну та відходи вовняного виробництва, штапельовані штучні та синтетичні волокна, хімічні комплексні та текстуровані нитки, бавовняну й нітронову пряжу. За видом сировини вовняні тканини поділяють на групи: чистововняні – вміст вовняних волокон не менше 95%; вовняні – 70 %; напіввовняні – 20 % відповідно. Спідниці виготовляють з костюмних та платтяних камвольних та суконних вовняних тканин.

Камвольні тканини виробляють з чистововняної або напіввовняної тонкої, гладкої гребінної пряжі. Ці тканини мають гладку поверхню з чітким візерунком переплетенням. Камвольні тканини виробляють полотняним, саржевим, дрібновізерунчастими переплетеннями, за обробкою – гладкофарбовані, пістрявоткані, меланжеві. При пошитті камвольних тканин слід урахувати, що ці тканини складні в обробці: ковзають в настилі,

прорубуються під час утворення строчки та легко стягуються, важко спрасовуються і розпрасовуються, збігаються.

Для пошиття спідниць використовують також **тонкосуконні вовняні тканини**, які виготовлені з тонкої та напівтонкої вовни і мають ворсисту поверхню. За обробкою тканини бувають гладкофарбовані, меланжеві, пістрявоткані, вироблені полотняним, саржевим, дрібно візерунчастим та складним переплетеннями. За зовнішнім оформленням розрізняють букльовані (з фасонної пряжі), велюрові (з м'яким густим ворсом), фланелеподібні, твідоподібні тканини.

Тканини із шовкових ниток зі штучними та синтетичними волокнами щільні, добротні, характеризуються гарним зовнішнім видом, вироблені жакардовим, складними переплетеннями. За видом обробки - гладкофарбовані, за зовнішнім оформленням – жакардові, гладкі, ворсові. Тканини складні в обробці: жакардові і гладкі - легко обсипаються, ковзкі, та розсовуються у швах; у ворсових тканинах при розкрою і при пошитті необхідно ураховувати напрям ворсу.

Для виготовлення демісезонних спідниць використовують:

Креп - тканина із зернистою структурою виготовляється з ниток із дуже великим (креповим) крученням крепового переплетення. При виготовленні крепу, зазвичай застосовують одночасно нитки, скручені направо і наліво, в певному чергуванні. Таке скручування ниток надає їм підвищеної пружності і зумовлює значну усадку тканини, що у поєднанні з різним напрямом кручення створює на тканині дрібношорсткий, тінювий ефект. Випускають крепи переважно чистововняними, гладкофарбованими в темні кольорі. Переваги крепу – добра драпірувальність і незначне зминання.

Діагоналі – щільні, напіввовняні гладкофарбовані тканини, виготовлені з крученої вовняно-лавсанової пряжі діагоналевим переплетенням.

Трико – це класична тканина, яка має кольорові повздовжні смуги, утворені саржевим або комбінованим дрібновізерунчастим переплетеннями. Виробляють трико з крученої пряжі в основі та пітканні чистововняними й напіввовняними (з вовняно-лавсанової, вовняно-нітронової, вовняно-лавсановіскозної пряжі). За забарвленням трико буває меланжеве та пістрявоткане

Джинсові тканини виробляють саржевим переплетенням зі змішаної (вовняно-лавсанової, вовняно-капронової пряжі), до якої прикручують бавовняну пряжу, з традиційним джинсовим (меланжевим) ефектом.

Фланелі – це тонкі м'які тканини з одно або двостороннім начісним ворсом, меланжеві або гладкофарбовані. Їх виробляють зі змішаної пряжі полотняним, саржевим, дрібновізерунчастим переплетеннями.

Сукно – це тканина полотняного, саржевого, дрібновізерунчастого переплетень з щільним повстяним застилом, утвореним завдяки звалюванню. Вміст вовни в сукні становить 40-73%, його виробляють з бавовняної пряжі в основі та вовняної або змішаної пряжі в пітканні. За обробкою сукно гладкофарбоване або меланжеве.

Шотландка – тканина саржевого переплетення пістрявоткана в крупну клітинку з бавовняних, вовняних, синтетичних волокон.

Габардин – гладкофарбована щільна тканина діагонального переплетення з чітким рубчиком, який іде під кутом 75° . За волокнистим складом – чистововняна й напіввовняна тканина.

Твид – вовняна тканина, м'яка на дотик, середньоважка, з невеликим ворсом, виробляється саржевим переплетенням з меланжевої пряжі.

Букле – фасонні тканини, чистововняні або напіввовняні з вмістом 60, 65, 85 % вовни, дрібновізерунчастих і півторашарових переплетень. Тканина букле з'явилася в середині ХХ століття у Франції. Моду на неї започаткувала Коко Шанель.

Вельвет – тканина ворсового переплетення з характерними смужками з лицьової сторони, виробляється складним ворсовим переплетенням. За

волокнистим складом може бути бавовняною або зі змішаної пряжі (бавовняно-лавсановою). Виготовляється два види вельвету: вельвет-корд має на поверхні ворс висотою до 1,5 мм у виді повздовжніх смужок-рубчиків шириною 3-5 мм; вельвет-рубчик має на поверхні смужки-рубчики, висота ворсу яких 0,8 – 0,9 мм. Виробляють вельвети гладкофарбованими або набивними.

Вельвет

Тканини (бязь), трикотажні полотна, неткані матеріали (флізелін) з клейовим покриттям, нанесеним з однієї сторони (суцільно або точково), використовують для дублювання деталей крою спідниці (поясу, клапанів, листочок тощо).

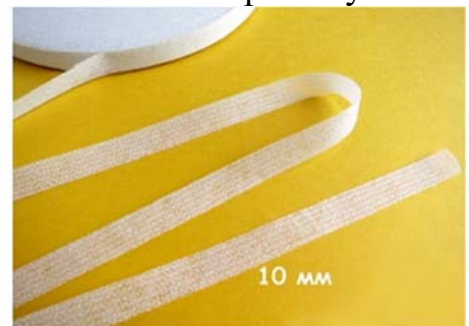

Флізелін

Термоклеюві пружкові матеріали – ткані смужки шириною 5-20 мм з одностороннім клейовим покриттям, використовують для прокладання по зрізам окремих деталей спідниці (шлиці тощо), щоб запобігти їх розтягуванню.

тканині

Термоклеюві пружкові матеріали

Підкладочні матеріали використовуються при пошитті демісезонних спідниць, а також спідниць з прозорих тканин. Підкладочні матеріали повинні відповідати певним вимогам: мати гладку, ковзку поверхню, бути зносостійкими та міцними, відповідати за кольором основній тканині

Матеріали для з'єднання деталей одягу – швейні нитки, які можуть бути бавовняні, шовкові, синтетичні, армовані, клейові нитки.

Бавовняні швейні нитки виготовляють з високоякісної гребінної пряжі шляхом сукання, скручування та обробки в 3, 6, 9 і 12 складень. Найбільш поширені нитки в три і шість складень. Швейні нитки можуть бути лівого (S) або правого (Z) кручення, матові та глянцеви. Залежно від товщини швейні нитки мають різні торговельні номери – умовне числове позначення № 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100, 120. Що більше числове позначення торговельного номера, то тонше швейні нитки. Для пошиття спідниць використовують бавовняні швейні нитки № 40,50. Швейні нитки повинні бути міцними, рівними за крученням, пружними, без потовщень і дефектів. Випускають швейні нитки в котушках довжиною 100, 200 метрів, в бобинах – 3000, 4000, 5000 метрів.

Бавовняні швейні нитки

Шовкові нитки виробляють зі шовку-сирцю, який проходить подвійне скручування. Шовк випускають у 9, 16, 36, 90 складень з торговельними номерами 75, 65, 33, 18, 13. Шовкові нитки № 75, 65,33 використовують для зшивання тонких шовкових тканин, нитки № 18 і 13 застосовують для машинного обметування петель і оздоблювальної строчки.

Шовкові нитки

Синтетичні нитки мають підвищену міцність і стійки до витирання, високоеластичні. Синтетичні нитки надають швам підвищеної міцності на розтяг, а петлям, обметаним цими нитками, - підвищеної стійкості до зношування та гарного зовнішнього виду.

Армовані (каркасні) нитки належать до комбінованих швейних ниток. Вони складаються з синтетичної основи – лавсанової, капронової нитки, обвитої бавовняною пряжею, їх виготовляють у два чи в три складення. За зовнішнім виглядом каркасні нитки схожі на бавовняні, якщо їх поверхня покрита волокнами бавовни. Поверхневий шар із бавовни захищає синтетичне осердя від оплавлення. Комбіновані нитки удвічі міцніші від бавовняних і мають розтяжність удвічі більшу, ніж бавовняні. Використовують ці нитки при пошитті спідниць з різних тканин і трикотажних полотен.

Клейова нитка – це моноволокно із термопластичного полімеру товщиною 0,3-0,5 мм. Використовуються для закріплення підігнутих зрізів, країв деталей, припусків швів.

Клейові нитки

Фурнітура для спідниць: тасьма «блискавка», гудзики, гачки та петлі, кнопки. Фурнітуру підбирають відповідно до кольору основної тканини та фасону виробу.

Тасьма «блискавка» звичайна складається з двох текстильних стрічок, на яких закріплені у шаховому порядку пластмасові або металеві ланки (у вигляді окремих зубців або кілець суцільної спіралі, що утворюють ланки). З'єднання або роз'єднання половинок тасьми виконується за допомогою замка (бігунка), що ковзає стрічками, при цьому кожна ланка фіксується між парою ланок з протилежного боку.

Тасьма «блискавка» звичайна

Потайна тасьма «блискавка» з пластмасовими зубцями, одним замком, нероз'ємна, зубці закриває тасьма, тому її практично не видно.

Потайна тасьма «блискавка»

Тасьма «блискавка» для спідниць може бути довжиною 16, 18, 20 см.

За видами зубців виділяють три конструкції «блискавок»:

- **Спіральна (вита застібка).** Виготовляють зі згорнутого у спіраль синтетичного волокна, яке або намотано на тасьму, або пришито до неї. Волокно формується таким чином, що утворюються виступи, які зчіпляються з такими ж виступами з протилежного боку.

- **Тракторна застібка.** За формою нагадує гусеницю трактора. На відміну від спіральної застібки, вона складається з окремих пластикових зубців, закріплених на тасьмі. Зубці частіше за все мають форму «грибка» з канавкою, що забезпечують надійне зачеплення, хоча застосовуються й зубці інших форм. Ця блискавка зносостійка, але менш міцна, ніж металева або спіральна й застосовується переважно на верхньому одязі.

- **Металева застібка.** За конструктивом схожа на тракторну, але зубці зроблені з металу — зазвичай з латуні або нікелю. Заготовкою слугує товстий плаский дріт. У металевих блискавок зубці переважно асиметричної форми: кожен зубець має виступ з одного боку і поглиблення з іншого. Така блискавка дуже міцна, але іноді може «заїдати».

Гудзики на спідниці можуть використовуватися для застібок поясу та інших деталей, вони можуть бути різної форми (круглі, овальні, фігурні), розміром 10-20 мм; за способом прикріплення до одягу – з дірочками (2,4) або з нижньою петелькою для пришивання. За кольором гудзики підбираються до основної тканини, виготовлені з різних матеріалів (металеві, перламутрові, прес-порошкові амінопластові, фенопластові тощо).

а

б

в

Різновиди гудзиків за способом кріплення:

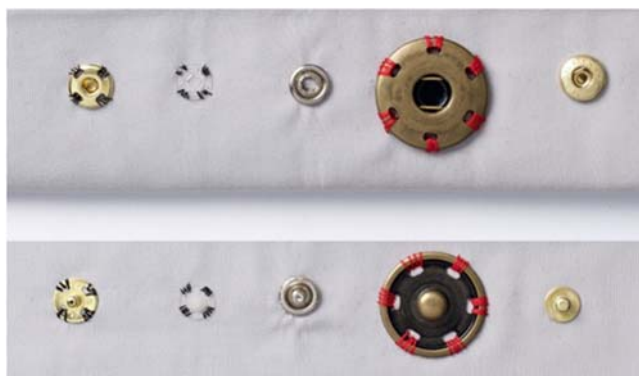
а,б – прокольні; в – на нізці

Гачки й петлі виробляють із сталевого або мідно-цинкового дроту та пластин; щоб захистити від корозії, їх лакують, оксидують, нікелюють або посріблюють. В спідницях використовують для застібок гачки № 6,7.

Гачки й петлі

Кнопки складаються з основи з виступом (штифтом) і головки, що має заглиблення, яким фіксується основа зі штифтом. Виготовляють кнопки з латуні (нікельовані, посріблені), зі сталеві стрічки (лаковані) або пластмасові. Розмір кнопок визначається їх діаметром (мм), становить 5, 7, 9,11 мм.

Види кнопок

Завдання

1. Замалювати модель спідниці до зошита.
2. Підібрати матеріали: основний, клейовий, фурнітуру.
3. Обґрунтувати свій вибір.
4. Виконати характеристику матеріалів (таблиця).

Показники	Основний матеріал	Клейовий матеріал	З'єднувальні матеріали (нитки)	Фурнітура	
				Гудзик	Тасьма «блискавка»
Зразки					
Склад					
Переплетення					
Оздоблення					
Вид лицьової поверхні					
Властивості					